

38751h
1923, 25
28
M
DECANVS
FACVLTATIS IVRIDICÆ
ALMÆ ET PERANTIQUÆ ELECTORALIS VNIVERSI-
TATIS ERFORDIENSIS
ERNESTVS TENZELL,
JCTVS,

EMINENTISSIMI AC CELSISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGVNTINI CONSILIA-
RIVS REGIMINIS, JVDICII PROVINCIALIS ERFORDIENSIS ASSESSOR, AC
DICTÆ CIVITATIS CONSVL PRIMARIVS,

PRÆVIA
AD ACTVS SOLENNES
LECTIONEM NEMPE CVRSORIAM *Ad L. 54. ff. de
Contrab. Emt.*

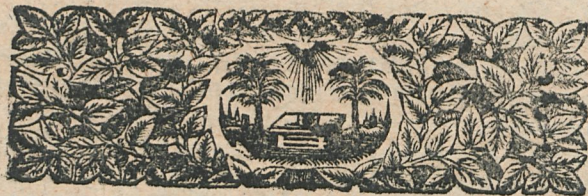
ET
DISSERTATIONEM INAVGVRALEM
DE VENDITIONE INVITA
PRÆDIORVM SVBDITORVM &c. (1)

INVITATIONE
A NOBILISSIMO ET CLARISSIMO
DOMINO
JO. CHRISTOPHORO SCHNEIDER,

Gorl. Lusat.
Sup. Lusat. Adv. Prov. Ord.
DIE XII. OCTOBR. ANNO M DCC XXIII.
IN AVDITORIO JCTORVM MAJORI

HABENDAS.
OCCASIONE LEGIS IN LECTIONE CVRSORIA EXPLICANDÆ
DE LÆSIONE IN CONTRACTIBVS
DISSERTIT.

ERFORDIÆ,
TYPIS GROSCHIANIS, Acad. Typogr.

L. B. §.

Vod GROTIVS de J. B. & P. Lib.
1. cap. 1. n. 3. notat, *justum esse,*
quod non est injustum; illud antè
ipsum CICERO l. 1. de Off. c. 99.
tradidit, dum *Justitiæ inquit, par-*
tes sunt, non violare homines, & cap.
31. ib. *Fundamentum Justitiæ pri-*
imum, ne cui noceatur: deinde com-

muni utilitati serviatur. Quare verò Justitiam negan-
te potius sensu, quam agente definiendam putaverint,
non satis constare videtur. Aliter enim in §. 3. J. de
Just. & Jur. (ubi præcepta Juris Naturæ duo sensu a-
gente, unum sensu negante tradita,) Imper. JUSTIN.
sentire, patet. Et quamvis ista tria præcepta ita com-
parata sint, ut quodlibet omnia tria in se comprehen-
dat, tamen separatim respectu diversæ Justitiæ officii,
considerari merentur. Inde fortè in sensu negante
melius

melius officium Justitiæ, nobis patescit, dum scilicet ex læsione, offensio Juris Naturæ apertius sensibus percipitur. Nec tamen imbecillitas humana, & sic læsiones prohibendo, satis quæ Justa sint sive generaliter inter homines, sive specialiter inter Christianos, definire permittit. Multo minus dictamen rectæ rationis, uti nonnullis visum, ad terminos boni & æqui in applicatione, satis definiendos, erit sufficiens. Cum experientia teste, & sapientissimi affectuum decipiantur, vel etiam præter, imò sapè contrà intentionem, indulgentia. Hinc Legibus, ut vocantur positivis omnino opus fuit. Quæ tamen mirum in modum, præsertim si Leges Romanas respicias, legum Naturalium involucris circumseptæ, ac vestitæ apparent. Imo quandoque ita inter se confusæ, ac commixtæ sunt, ut has ab illis discernere, res summi, ac desperati ferè laboris, doctissimis quoque viris visa fuerit, notante Celeberrimo BVDDEO in *Histor. Juris Natur.* §. 5. Et certè licet alterum lædere tam juris Naturæ, quàm Civilis præcepta prohibeant, nihilominus tamen, in jure, quod liceat contrahentibus naturaliter se circumvenire, dicitur. vid. l. 22. §. f. ff. loc. cond. l. 16. §. 4. ff. de minor. Unde hoc? certè partim ex utilitate publica, quæ præferri debet utilitati privatorum, cum libertas commerciorum, quæ anima dicitur Reipublicæ, latitudinem quandam pretii admittere, necessario requiverit, cum in contractu v. g. emtionis venditionis, solertia tam emtoris, quam venditoris sit laudanda, quorum ille viliori pretio emendi, hic verò cariori

pretio diftrahendi animo ac voto, accedunt, *l. 8. C. de resc. vend.* partim ex imbecillitate humana, quæ exactam aliquam, & mathematicam circâ rerum pretia æqualitatem, scrutari cognoscere, & servare non permittit. vid. CAROL. MOLINÆVS *tr. de Commerc. n. 172.* quam solertiam quidam dolum bonum appellant, ita ut circumvenire non pro defraudationis autoramento, sed pro negociatoria solertia sit accipiendum. Vigilantibus quippe hæc jura scripta. Ne tamen ea tolerantia nimis & intolerabiliter evagetur. Impp. DIOCLETIANVS & MAXIMILIANVS eam coarctarunt, in *l. 2. C. de resc. vend.* ut non liceat ultrâ dimidium se circumvenire, ita ut ratione excessus, enormis læsionis querelam introduxerint. De cujus querelæ justitia dubitat quidem CAROL. MOLIN. *d. l.* & eam Tyrannicam vocat, sed absque justâ ratione. Nec enim nimia debet esse licentia, qua utuntur negociantes; Approbavit aurem illam inæqualitatem etiam Jus Canonicum, in *cap. 3. § 6. X. de emt. & vend.* Quamvis terminus toleratæ læsionis videatur merè positivus & arbitrarius, cujus ratio adæquata dari vix potest, vid. BACHOV. ad *WES. Tit. de rescind. vend. lit. a.* etsi eam penetrare voluerit HAHN. ad *WESENB. d. t. n. 6.* successu tamen minus felici. Eum etiam mutatum esse J. Würtembergico, (ita ut ibidem inæqualitas, seu læsio negociativa usque ad tertiam tantum partem justii pretii permittatur) notat LAVTERB. *Coll. Theor. Pr. ad Lib. 18. ff. Tit. V. th. 9.* Atque hanc querelam Enormis læsionis introductam demum esse in *l. 2. C. de*

re-

rescind. vend. res ipsa loquitur, v. PINELL. ad d. l.
2. C. de resc. vend. Utat enim, istam etiam vete-
ribus Jctis jam cognitam fuisse, contendant non
pauci Jcti, vid. TVLD. in Cod. h. t. n. 4. RICHT.
p. 2. Dec. 99. n. 13. seqq. quod colligere satagunt ex tex-
tibus ff. & Cod. permultis, sed omninò frustrà. Ad
illos textus singulos respondet BACHOV. ad WES.
Vol. 2. Disp. 2. th. 9. lit. b. Cui adstipulatur LAVTERB.
Coll. ad Tit. de resc. vend. th. 6. Sed supersedere pos-
sumus ista responsione. Nec ulla enim istarum le-
gum, de tolerantia læsionis usque ad dimidium, vel
verbulum habet, ut adeò mirum sit tanti Nominis
Jctos, in istum errorem incidisse, ut Querelam
istam ante Constitutionem Impp. allegatam, jam in
usu fuisse, crederent. Illud quidem, etiam alias cau-
sas in jure, ex quibus contractus tam bonæ fidei,
quam stricti juris rescindendi possint, occurrere, præ-
fertim vero causam doli, extra dubitationis aleam
positum est. Circumventio enim dolosa, quæ quan-
doque venit ex dolosa dissimulatione, l. 35. §. f. l. 43.
§. f. l. 57. §. 1. & 2. ff. de contrab. emt. ex falsâ persua-
sione, subjecti corruptione, l. 7. §. 3. ff. de dol. mal. cu-
juscunque sit quantitatis, etiam jure Civili reprobatur,
& certis juris remediis impugnatur. l. 13. §. 4. & 5.
ff. de act. emt. vend. l. 43. §. f. ff. de Contrab. emt. Ex qui-
bis vero simul, vix dolum in genere, qui quacun-
que scientia alterum lædit, hic sufficere, apparet; cum
solertia illa in jure approbata sit; sed dolus in specie,
quo aliud agitur, aliud simulatur, alterius decipiendi
gratia, vid. l. 3. §. 2. l. 7. §. 9. de pact. requiri videtur.

Notabile prætereâ est, quod in *L. Res bona fide § 4 ff. de Contrab. emt.* de læsione minima, in emtione toleranda, traditur. Unde an de læsione majoris momenti, aliter statuendum, & an argumentum à contrario sensu duci possit? merito hic in dubium vocatur. Exponet istam Legem

Nobiliss. & Clarissimus

DOMINVS

JOANNES CHRISTOPHORVS
SCHNEIDER,

Qui anno 1698. die Septembr. Gorlicii in Lusat. sup. natus, Parentibus, Patre beatæ memoriæ Dn. CHRISTOPHORO SCHNEIDERO, Cive spectabili, & Matre ANNA SOPHIA, nata KÖSLERIN. Hi sui Parentes, ab ineunte statim ætate eum mancipaverunt Studiis, & ut solidiori instrueretur eruditione tam privatim quam publice Scholas frequentare justus est, ubi imprimis in Augusto Gymnasio ibidem florente, Præceptoribus M. SAMVELE GROSSERO, *Directore celeberrimo*, Dn. HAVFFIO, *Pro-R.* ut & M. HAMANNO, *Con-Rectore*, & Dn. HEINCKIO, *Sub-Rectore*, (qui duo ultimi jamjam mortui sunt,) humanioribus literis imbutus fuit, ut commoratus ibidem novem annis, ad altiora Studia se contulerit, & celeberrimam Academiam Halensem profectus sit. In hac Academia in numerum Civium Academicorum benevole receptus, tam Philosophiæ & Mathematicos, auspiciis Dn. CHRISTIANI WOLFFII, *Consil. Boruss.*

Boruff. Aul. & Profess. ibidem celeberr. quam Juris civilis & canonici, Viri illustris JVST. HENNINGII BÖHMERI, Reg. Boruff. & Elect. Brandeb. Consil. int. Prof. Jur. Ord. celeb. & Dn. JOH. FRIDEM. SCHNEIDERI, Reg. Bor. & Elect. Brandeb. Consil. Aul. & Prof. Extraord. celeb. ut & Juris publici & feudalis, Viri illustr. NICOL. HIERON. GVNDLINGII, Reg. Bor. & Elect. Brandeb. Consil. intim. & Prof. Jur. Ord. celeb. Præceptoribus & Patronis suis omni tempore suscipiendis maxime, studio dedit operam. Finitis ibidem laudabiliter duobus annis, Lipsiam, florentissimam illam Universitatem Praxin theoreticis studiis conjungendi gratia adiit, & Consulit. Dn. D. SCHA-CHERI, jam beate mortui, & D. KESTNERI, fautoris & Amici sui singularis Collegia practica frequentavit, suumque animum quibuscunque scientiis ac doctrinis replevit, ut deinceps Domum reversus maxima cum laude hausas doctrinas in succum & sanguinem, ut dicitur, convertere potuerit. Siquidem enim, non solum in patria sua Lusatia superiori munus Advocati Provincialis ordinarii jurati quod habet, ornat, & partibus tam consulendo quam patrocinando maxima approbatione adest, sed & jamjam perantiquam nostram Germanam ad Lauream Doctoralem reportandam accessit. Quod Desiderium Collegio nostro modeste aperuit, itaque consueto more ad Professus ipsius in Jure explorandos, per omnia quæ Candidatis Jurium sustinenda sunt specimina, tentavimus, & approbatu digna facultati nostræ visa sunt ejus studia, ita ut facile potuerimus colligere ipsum

in

1023.
in Jure acquisivisse scientiam haud vulgarem, & ex Aca-
demiis, & Collegiis magno cum Successu frequentatis,
laudem diligentis omnino Studiosi reportasse. Hinc
merito dignum gradu Doctorali judicavimus. Restant
autem antea adhuc publica edenda specimina, Lectio
nimirum cursoria, & Dissertatio Inauguralis; quæ pu-
blicare d. 12. Octobr. paratus est. Quo autem Magnif.
Dn. Rector, Domini Professores omnium Ordinum
Excellentissimi, Studiorum fautores, Patroni, ac Ci-
ves, his actibus solemnibus frequenter interesse, ac hi
ultimi, dignum imitatione exemplum capere velint,
decenter rogo atque eos invito. Publicatum sub Si-
gillo Facult. Jurid. Dom. XX. post Trinit. A. 1723.

Erfurt, Diss., 1723

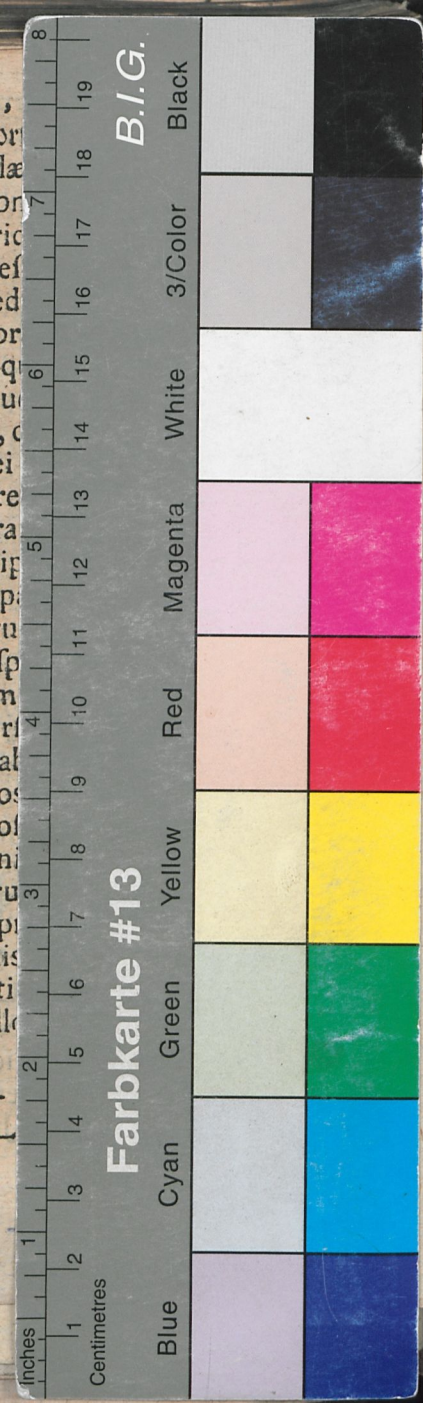
X 2386946

ULB Halle
007 436 556

3

1923, 25
28

3873ff.

DECANVS
FACVLTATIS *JVRIDICÆ*
ALMÆ ET PERANTIQUÆ ELECTORALIS VNIVERSI-
TATIS ERFORDIENSIS

ERNESTVS TENZELL,
JCVTS,

EMINENTISSIMI AC CELSISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MOGVNTINI CONSILIA-
RIVS REGIMINIS, JVDICII PROVINCIALIS ERFORDIENSIS ASSESSOR, AC
DICTÆ CIVITATIS CONSVL PRIMARIVS,

PRÆVIA
AD ACTVS SOLEMNES
LECTIONEM NEMPE CVRSORIAM *Ad L. 54. ff. de*
Contrah. Emt.

ET
DISSERTATIONEM INAUGVRALEM
DE VENDITIONE INVITA
PRÆDIORVM SVBDITORVM &c.

INVITATIONE
A NOBILISSIMO ET CLARISSIMO
DOMINO
JO. CHRISTOPHORO SCHNEIDER,

Gorl. Lusat.
Sup. Lusat. Adv. Prov. Ord.
DIE XII. OCTOBR. ANNO M DCC XXIII.
IN AVDITORIO JCTORVM MAJORI
HABENDAS.
OCCASIONE LEGIS IN LECTIONE CVRSORIA EXPLICANDÆ
DE LÆSIONE IN CONTRACTIBVS
DISSERIT.

ERFORDIÆ,
TYPIS GROSCHIANIS, Acad. Typogr.